

III.23. SPONTANICZNE PRZEMIANY JĄDROWE

Grupa A

1. Opisz promieniowanie jądrowe związane z promieniotwórczością naturalną.
2. Wymień rodzaje spontanicznych przemian jądrowych. Omów dokładnie przemianę α .
3. Skład jądra atomu, które uległo przemianie jądrowej, się nie zmienił. Jaka to była przemiana jądrowa?
4. W przemianie jądrowej β^+ proton ${}^1_1\text{p}_0$ znajdujący się w jądrze ulega przemianie na neutron ${}^1_0\text{n}_1$, pozyton ${}^0_{+1}\text{e}_0$ i neutrino elektronowe ${}^0_0\nu_e$. Zapisz schemat tej przemiany i uzasadnij, że spełnione są w niej zasady zachowania liczby nukleonów i ładunku elektrycznego.
5. Zapisz schemat przemiany α jądra atomu ksenonu ${}^{110}_{54}\text{Xe}$.
6. Zapisz schemat przemiany β^- jądra atomu izotopu wodoru ${}^3_1\text{H}$ (trytu).
7. W wyniku rozpadu β jądra atomu izotopu helu ${}^8_2\text{He}$ powstaje jądro atomu litu Li, które następnie ulega przemianie γ . Zapisz schematy obu tych rozpadów.
8. Określ typ przemiany promieniotwórczej jądra atomu toru opisanej schematem ${}^{232}_{90}\text{Th} \rightarrow {}^{228}_{88}\text{Ra} + {}^4_2\text{He}$. Wykaż, że są w niej spełnione zasady zachowania ładunku elektrycznego oraz liczby nukleonów.
9. Produktem przemiany promieniotwórczej jądra atomu węgla ${}^{14}_6\text{C}$ jest jądro izotopu azotu ${}^{14}_7\text{N}$. Określ jaka to przemiana jądrowa, zapisz jej schemat oraz wykaż, że są w niej spełnione zasady zachowania ładunku elektrycznego oraz liczby nukleonów.
10. Jądro o liczbie masowej większej niż 80 ulega rozpadowi α . Porównaj energię wiązania przypadającą na jeden nukleon tego jądra z energiami przypadającymi na jeden nukleon jądra będącego produktem jego rozpadu (innego niż cząstka α).

1. Opisz promieniowanie jądrowe związane z promieniotwórczością naturalną.
2. Wymień rodzaje spontanicznych przemian jądrowych. Omów dokładnie przemianę beta.
3. Skład jądra atomu, które uległo przemianie jądrowej, się nie zmienił. Jaka to była przemiana jądrowa?
4. W przemianie jądrowej β^- neutron ${}_0^1n_1$ znajdujący się w jądrze ulega przemianie na proton ${}_1^1p_0$, elektron ${}_{-1}^0e_0$ i antyneutrino elektronowe ${}_0^0\nu_e$. Zapisz schemat tej przemiany i uzasadnij, że spełnione są w niej zasady zachowania liczby nukleonów i ładunku elektrycznego.
5. Zapisz schemat przemiany α jądra atomu toru ${}_{90}^{232}\text{Th}$.
6. Zapisz schemat przemiany β^- jądra atomu izotopu helu ${}_2^6\text{He}$.
7. W wyniku rozpadu β^- jądra atomu izotopu cezu ${}_{55}^{137}\text{Cs}$ powstaje jądro atomu baru Ba, które ulega następnie przemianie γ . Zapisz schematy obu tych rozpadów.
8. Określ typ przemiany promieniotwórczej jądra atomu ksenonu opisanej schematem ${}_{54}^{110}\text{Xe} \rightarrow {}_{52}^{106}\text{Te} + {}_2^4\text{He}$. Wykaż, że są w niej spełnione zasady zachowania ładunku elektrycznego oraz liczby nukleonów.
9. Produktem przemiany promieniotwórczej jądra atomu strontu ${}_{38}^{90}\text{Sr}$ jest jądro izotopu itru ${}_{39}^{90}\text{Y}$. Określ, jaka to przemiana jądrowa, zapisz jej schemat oraz wykaż, że są w niej spełnione zasady zachowania ładunku elektrycznego oraz liczby nukleonów.
10. Jądro o liczbie masowej mniejszej niż 20 ulega rozpadowi α . Porównaj energię wiązania przypadającą na jeden nukleon tego jądra z energiami przypadającymi na jeden nukleon jądra będącego produktem jego rozpadu (innego niż cząstka α).